

A kalandozások kora

A kalandozások korának a honfoglalást követő bő fél évszázadot nevezzük. Ez idő alatt ősünk 47 hadjáratot vezettek.

Hadjáratok:

- * nyugaton a Keleti-Frank Birodalom,
- * dél-nyugaton Itália,
- * délen a Balkán területén a Bolgár és a Bizánci Császárság ellen.

Események:

- 907. július: 3 napos nagy ütközet zajlott a magyarok és a frankok között a mai Pozsony mellett, mely nagy frank vereséggel végződött.
- 910.: első augsburgi csata a Gyermek Lajos vezette frank sereg és a magyarok között --> magyar győzelem.
- 913.: a magyarok vereséget szenvedtek az Arnulf vezette bajoroktól. --> a megerősödött Arnulfot azonban saját királya (a Keleti-Frank Birodalom uralkodója) I. Konrád győzte le. --> Arnulf a magyarokhoz menekült.
- 917.: Arnulf visszatért és magyar segítséggel foglalta el a bajor hercegséget. 918 – 937 között Arnulfot a magyarok tartják a trónon.
- 919-932 között Madarász Henrik, a Keleti-Frank Birodalom uralkodója a magyarok adófizetője volt. Ezt a viszonylag nyugalmas időszakot Henrik várépítésre és fegyverkezésre használta fel.
- 921-924 körül Berengárt, a lombard uralkodót külső támadás érte, aki a magyaroktól kért segítséget. (904-ben Berengár még a magyarok ellen harcolt, de vereséget szenvedett és adófizetésre, valamint szövetségekötésre kényszerült.) A magyarok segítséget nyújtanak neki és legyőzik a támadókat.
- 927.: a bolgárokat adófizetésre kényszerítik a magyarok.
- 933.: magyar vereség Merseburg mellett. Ezzel a győzelemmel megnőtt a szászok tekintélye. A német történészek ettől az időponttól számítják az ország centralizációjának, stabilizációjának kezdetét.
- 934.: magyar győzelem Bizánc felett, amelyet 20 éves adófizetésre köteleznek.
- 900 és 935 között Európa számos népe a magyarok adófizetője volt.
- 936.: Madarász Henrik halála után fia I. Ottó követte a trónon.
- 942.: egy magyar sereg eljutott egészen a mai Spanyolország területéig.
- 954.: nagyszabású magyar hadjárat (valószínűleg Bulcsú vezetésével) I. Ottó ellen. --> Teljes magyar siker.

- 955. második augsburgi ütközet. Német győzelem a Bulcsú és Lehel (Lél) vezette magyar sereg felett.

- 958-970.: a kalandozások utolsó évtizede, melynek során főként a Balkán felé indultak hadjáratok.

- 962.: I. Ottó császárrá koronáztatta magát. Ezzel létrejött a Német-Római Birodalom.

- 970 körül Gézát választották meg a magyarok nagyfejedelmévé.

- 972.: II. Ottó német társascsászár és Teophanu bizánci hercegnő házasságával a magyarokra nézve rendkívül veszélyes szövetség volt kibontakozóban.

- 973 márciusában Géza megbízásából egy 12 főemberből álló magyar követség jelent meg Quedlinburgban I. Ottó császár előtt. --> Békekötés, keresztény hittérítők kérése.

Abban a kérdésben, hogy voltaképpen **milyen jellegű volt a kalandozás**, igen erősen eltérnek a kutatók véleményei.

a.) Az egyik álláspont szerint (Kristó Gyula), ezek tulajdonképpen tervszerűség nélküli, alkalmyszerűen végrehajtott rabló, fosztogató hadjáratok voltak.

b.) Más vélemény szerint (Vajay Szabolcs), a magyarok kizárólag hívásra és szövetségben indítottak hadjáratokat (Például a 954 és 955-ös hadjáratokat az I. Ottó ellen fellázadt német főemberek megsegítésére indították, de 955-ben a szövetségesek cserben hagyták a magyarokat.)

c.) Egy harmadik megközelítés szerint, mely tulajdonképpen az előző kettő ötvözeté, a magyarok elsősorban akkor indítottak hadjáratokat ha (a számukra kedvezőtlen) külpolitikai helyzet azt megkívánta, és emellett természetesen szerepet játszott a zsákmányszerzés is.

A kalandozások célja:

1. Határbiztosítás (a lehetséges ellenfelek elrettentése, távoltartása a határoktól míg nem sikerül stabilizálni a magyar törzsek helyzetét a Kárpát-medencében).

2. Ellenséges államok adófizetővé tétele.

3. Zsákmány- és fogolyszerzés.

Ajánlott irodalom:

Bálint Csanád: A kalandozások néhány kérdéséhez. In. Tőkei Ferenc /szerk./: Nomád társadalmak az államalakulatok Bp., 1984.

Révész László: Emlékezzetek utatok kezdetére... Régészeti kalandozások a magyar honfoglalás és államalapítás korában Bp., 1983.